

Vergaderjaar 2004–2005

29 709

Aanbestedingsbeleid

Nr. 4

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 april 2005

Op 18 november 2004 heeft de vaste commissie voor Economische Zaken en de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer met de Minister van VROM en mij algemeen overleg gevoerd over het Visiedocument aanbestedingsbeleid (29 709, nr. 1). Met deze brief doe ik mede namens mijn collega Dekker een aantal toen gedane toezeggingen gestand.

Voorgenomen acties

In het overleg is verzocht om een kort actieprogramma, waarin staat wat op welk moment wordt gedaan en welke resultaten worden beoogd.

Implementatie nieuwe richtlijnen

De nieuwe aanbestedingsrichtlijnen van 31 maart 2004 (2004/17/EG en 2004/18/EG) worden geïmplementeerd in een tweetal algemene maatregelen van bestuur (amvb's) op basis van de huidige Raamwet EEG-voorschriften aanbestedingen.

Dit betreft een nagenoeg één-op-één omzetting van Europese wetgeving in Nederlandse wetgeving.

Voornoemde concept-besluiten aanbestedingen speciale sectoren en aanbestedingsregels voor overheidsopdrachten zijn 30 december 2004 aangeboden aan de Raad van State (RvS). De verwachting is dat na advies van de RvS beide besluiten uiterlijk juni 2005 bij de TK kunnen worden voorgehangen. Inwerkingtreden volgt zo spoedig mogelijk daarna. De beide besluiten blijven na hun inwerkingtreding van kracht tot het nieuwe juridisch kader (zie later in deze brief) inwerking treedt.

ARW

Het Aanbestedingsreglement Werken 2004 (ARW 2004) wordt verplicht toegepast door de vier bouwdepartementen. Het IPO en de UvW hebben

hun leden geadviseerd het ARW 2004 ook toe te passen, de VNG heeft toepassing ontraden (wegens juridische en praktische bezwaren). Op dit moment wordt gewerkt aan een herziening van het ARW 2004 waarbij het ARW wordt aangepast aan de nieuwe aanbestedingsrichtlijn werken, leveringen en diensten (2004/18/EG). Bij deze aanpassing tot een ARW 2005 is ook de VNG betrokken. De VNG heeft aangegeven dat indien zij instemt met het eindresultaat, zij haar leden positief zal adviseren omtrent toepassing van het reglement.

Nieuw juridisch kader

De huidige Raamwet EEG-voorschriften aanbestedingen biedt enkel grondslag om Europese verplichtingen te implementeren en biedt geen verdere ruimte. Om dit laatste te creëren komt er een voorstel voor een nieuwe raamwet voor aanbestedingen. In deze wet wordt de grondslag gelegd om Europese en internationale verplichtingen te implementeren en om regels ter uitvoering van nationaal beleid te kunnen opstellen. Op dit moment wordt gewerkt aan het nieuwe juridisch kader bestaande uit een nieuwe raamwet met onderliggende regelgeving. Volgens de planning zal het voorstel van wet in februari 2006 aan de MR worden aangeboden en in juli 2006 aan de TK worden voorgelegd. Het tijdstip van inwerkingtreding is afhankelijk van parlementaire behandeling.

In het Visiedocument staat dat zodra duidelijkheid is ontstaan over de uitkomst van zaken betreffende de verstrekking van overheidsopdrachten buiten het volledig regime van de EG-richtlijnen die voor Europese Hof van Justitie dienen, bekeken zal worden wat de consequenties zijn voor de nationale aanbestedingswetgeving en of het stellen van nadere regels wenselijk of noodzakelijk is.

In het algemeen overleg is het belang van een goede regeling van de dagelijkse aanbestedingspraktijk – onder de Europese drempelwaarden – in de vorm van een uniforme en eenvoudige procedure met lage administratieve lasten aan de orde geweest. Ik heb u toegezegd daarvoor een voorstel aan het Kabinet te zullen doen. Het wetsvoorstel voor de nieuwe aanbestedingswet zal een voorziening bevatten die het mogelijk maakt om op het niveau van een amvb een dergelijke regeling in te voeren.

Kenniscentrum aanbesteden

EZ en VROM hebben het initiatief genomen tot het oprichten van een kenniscentrum voor aanbesteden. Er is een stuurgroep geformeerd die het kenniscentrum inhoudelijk zal aansturen. De stuurgroep bestaat uit vertegenwoordigers van het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen, waarmee tot uitdrukking komt dat het kenniscentrum van en voor alle aanbestedende diensten is. Het kenniscentrum krijgt als missie mee het stimuleren en faciliteren van vergroting van de expertise over aanbestedingen bij alle publieke opdrachtgevers zodat deze zelf het best mogelijke aanbestedingsresultaat kunnen behalen. De missie is vertaald in twee (nevenschikte) doelstellingen:

- beschikbaar maken van de aanwezige kennis en ervaring ten behoeve van aanbestedende diensten van alle overheden en publiekrechtelijke organisaties;
- verdergaande professionalisering van de opdrachtgeversfunctie door het vergroten van de inhoudelijke en praktische samenwerking van grote aanbestedende diensten.

Het Kenniscentrum verwacht na de zomervakantie operationeel te zijn.

Klachten over aanbestedingen

In het overleg hebt u suggesties gedaan over de afhandeling van klachten. Ik heb u toegezegd dat ik u hierover in het plan van aanpak nog enige aanvullende informatie zal verschaffen.

Bedrijven verwachten dat zij het Ministerie van EZ kunnen aanspreken op allerlei kwesties. Ook over aanbestedingen stellen bedrijven vragen en hebben zij soms klachten. De praktijk is dat ambtenaren van EZ algemene voorlichting geven over regelgeving over aanbestedingen en dat zij bij klachten specifieke informatie geven over hoe bedrijven met hun klacht verder kunnen. Dit betekent veelal doorverwijzing omdat ieder bestuursorgaan op grond van de Algemene wet Bestuursrecht klachten in behandeling moet nemen over zijn eigen optreden. Naast deze klachtbeoordeling door het bestuursorgaan zelf is als gevolg van de Wet extern klachtrecht van 3 februari 2005 voorzien in een eenvormige regeling voor de klachtbeoordeling door een onafhankelijke externe, zoals de Nationale Ombudsman.

De instelling van een klachtenmeldpunt is aan de orde geweest. Dit zou gelet op het voorgaande naar mijn mening weinig toevoegen aan de huidige doorverwijspraktijk. Het centraal registreren van daar gemelde klachten zou geen representatief beeld geven over de aanwezigheid van klachten, omdat de meeste klagers immers zelf rechtstreeks de weg zullen kennen naar de desbetreffende instantie die de klacht afhandelt. Om toch een beeld te krijgen over mogelijke ontevredenheid over de aanbestedingsprocedures bij de diverse aanbestedende diensten ben ik van plan periodiek onderzoek te laten verrichten naar de knelpunten bij aanbestedingen om conclusies te kunnen trekken over de kwaliteit van regelgeving en de uitvoeringpraktijk in het algemeen en mogelijk daarin aan te brengen verbeteringen.

Onderzoeken

Op dit moment wordt een aantal onderzoeken uitgevoerd ten behoeve van het nieuwe juridisch kader:

- a. De beleidsregels integriteit en uitsluiting zullen worden ingepast in het nieuwe juridisch kader. De onderzoeksvraag is hoe de beleidsregels integriteit en uitsluiting tot dusverre hebben gefunctioneerd;
- b. Vaak worden voor dezelfde opdrachten door verschillende aanbestedende diensten verschillende selectie-eisen gebruikt. Aanbestedende diensten stellen selectie-eisen steeds weer opnieuw vast en bedrijven moeten steeds op een andere manier daarop inspelen. De onderzoeksvraag is hoe selectie-eisen gestandaardiseerd kunnen worden zodat ook de door de bedrijven te verschaffen informatie gestandaardiseerd kan worden;
- c. Aanbestedende diensten stellen regelmatig eisen met betrekking tot deskundigheid, ervaring, omzet etc. die niet in verhouding staan tot de omvang van de opdracht. In dat geval is sprake van het stellen van disproportionele eisen. Het effect is dat minder bedrijven aan de aanbesteding kunnen meedoen en dat met name het midden- en kleinbedrijf en nieuwkomers hierdoor worden getroffen. De Europese richtlijnen schrijven voor dat criteria in redelijke verhouding staan tot het gevraagde. De onderzoeksvraag is hoe zwaardere eisen dan noodzakelijk zijn te voorkomen;
- d. De bruikbaarheid van toe te passen eigen verklaringen is afhankelijk van betrouwbaarheid van de gegeven informatie. De onderzoeksvraag is onder welke condities eigen verklaringen bruikbaar zijn;
- e. Onderzocht wordt of een kwalificatiesysteem op te zetten is dat significant bijdraagt aan lastenverlichting en tegelijk betrouwbaar is. De onderzoeksvraag is of uit oogpunt van lastenverlichting een

- kwalificatiesysteem geïntroduceerd zou moeten worden en of dit een vrijwillig of verplicht systeem zou moeten zijn;
- f. Het onderzoek naar uitvoeringslasten als gevolg van aanbestedingen van de rijksoverheid wordt op dit moment afgerond. Dit onderzoek wordt gevolgd door onderzoek van uitvoeringslasten van aanbestedingen door de overige overheden;
- g. In voorbereiding is een vervolg op het eerder uitgevoerde nalevingsonderzoek.

De resultaten van bovenbedoelde onderzoeken zullen worden betrokken bij de verdere voorbereiding van het voorstel voor de nieuwe aanbestedingswetgeving die zoals gezegd medio 2006 bij de Tweede Kamer zal worden ingediend.

Met punt **c** wordt tevens gevolg gegeven aan de in het overleg geuite wens om nadere informatie over de relatie tussen mededingingsaspecten en omzetgarantie-eisen.

Tot slot meld ik u dat onderzocht wordt of initiatieven van verschillende partijen op het gebied van elektronisch aanbesteden kunnen worden samengevoegd om te komen tot een nationaal systeem van elektronisch aanbesteden en op welke wijze zo'n systeem kan worden beheerd.

Samenvattende productplanning

- Voorhangen amvb's implementatie nieuwe richtlijnen *juni 2005*
- Publicatie amvb's *september 2005*
- Publicatie ARW 2005 *september 2005*
- Voorstel nieuwe raamwet aanbestedingen naar TK *juli 2006*
- Inwerkingtreden nieuwe wet (afh.van parlementaire behandeling) *oktober 2007*
- Operationele start Kenniscentrum Aanbesteden *september 2005*
- Onderzoeken a-f grotendeels afgerond *september 2005*
- Vervolg nalevingonderzoek afgerond *december 2005*
- Operationele start nationaal systeem van elektronisch aanbesteden *maart 2006*

Ik hoop u met het bovenstaande voldoende te hebben geïnformeerd.

Mede namens de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
de Minister van Economische Zaken,
L. J. Brinkhorst